

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента

Гонтаренко Ірини Сергіївни

на дисертацію Ян Хунхао на тему «Професійна підготовка майбутніх учителів каліграфії у коледжах КНР», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки

1. Актуальність теми дисертаційної роботи. Актуальність обраної теми дослідження обумовлена зростаючим значенням учителів китайської каліграфії у формуванні культурної свідомості сучасного китайського суспільства в умовах динамічного розвитку країни та глобальних економіко-політичних змін. У зв'язку з цим зростають вимоги до професійної підготовки майбутніх педагогів, зокрема до рівня їхніх фахових знань, умінь, загальнокультурної компетентності та здатності до інтеграції традиційної каліграфічної освіти з сучасними педагогічними та інформаційними технологіями.

Особливої уваги набуває необхідність сформованості у майбутніх учителів каліграфії таких якостей, як здатність до збереження і трансляції культурної спадщини, володіння теоретичними знаннями про каліграфію, методами її викладання, уміння читати класичні тексти старокитайською мовою, користуватися сучасними інформаційними ресурсами та орієнтуватися в тенденціях професійного розвитку.

У дисертаційному дослідженні вперше здійснено комплексний аналіз проблеми професійної підготовки майбутніх учителів каліграфії в коледжах КНР, що надає дослідженню інноваційного характеру. Актуальність роботи поглиблюється наявністю низки суперечностей, які потребують наукового осмислення та подолання, зокрема: між соціальним запитом на висококваліфікованих фахівців і збереженням традиційних підходів до їхньої підготовки; між потребою у формуванні професійної компетентності, що забезпечує конкурентоспроможність випускників, і браком теоретико-методичного забезпечення цього процесу; між потенціалом освітнього середовища коледжів і недостатньою розробленістю його методичної складової; між прагненням майбутніх учителів до професійного самовдосконалення та відсутністю системного розуміння значущості професійної компетентності як основи їхньої педагогічної діяльності.

Таким чином, обрана тема є своєчасною, має як теоретичну, так і практичну цінність, оскільки спрямована на вдосконалення процесу професійної підготовки педагогічних кадрів, зокрема майбутніх учителів китайської каліграфії, в умовах трансформації сучасної освітньої парадигми. Вона відповідає актуальним викликам сьогодення, зумовленим інтеграцією національних систем освіти у світовий освітній простір, зростанням ролі міжкультурної комунікації та необхідністю збереження культурної ідентичності. Дисертаційне дослідження Ян Хунхао органічно вписується в контекст глобалізації та модернізації освіти, сприяє оновленню змісту і форм професійної педагогічної підготовки та має значний потенціал для подальших наукових розвідок і практичного застосування в освітній галузі.

2. Зв'язок теми дисертаційної роботи з науковими планами, програмами, фундаментальними та прикладними дослідженнями.

Актуальність результатів дисертації Ян Хунхао підтверджується також її зв'язком з науковими дослідженнями відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця «Управління формуванням професійних компетентностей майбутніх фахівців в умовах інформаційного полікультурного освітнього простору» (номер державної реєстрації № 0120U104231), де особисто здобувачем виконано: підрозділ 3.1. Управління формуванням професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі мистецтва в умовах інформаційного полікультурного освітнього середовища (порівняльна характеристика європейської та китайської парадигм).

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій та їхня достовірність.

Дисертаційне дослідження «Професійна підготовка майбутніх учителів каліграфії у коледжах КНР» вирізняється високим рівнем методологічної культури та наукової організації. Робота виконана з дотриманням принципів науковості, системності та цілісності, із використанням комплексу сучасних загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, що забезпечило глибоке, всебічне та об'єктивне розкриття теми. Обґрунтованість підходів до аналізу теоретичних джерел, систематизація емпіричних даних і коректне застосування методичного інструментарію сприяли формулюванню чітких, логічно послідовних висновків. Основні положення дисертації є науково обґрунтованими, структурно узгодженими з метою дослідження та сукупністю

поставлених завдань, що свідчить про цілеспрямованість, внутрішню логіку та завершеність дослідницького процесу.

Наукові положення, висновки та рекомендації, представлені у дисертаційному дослідженні Ян Хунхао, відзначаються належним рівнем наукової обґрунтованості, що забезпечується системним і глибоким аналізом значного масиву джерельної бази — 319 найменувань наукових праць, охоплених у списку літератури (С. 244–274). Опрацювання широкого кола фахової літератури дало змогу автору здійснити всебічне теоретико-методологічне обґрунтування проблеми професійної підготовки майбутніх учителів китайської каліграфії. Особливу увагу приділено аспектам, пов'язаним із впливом освітнього процесу на збагачення змісту навчальної й позанавчальної діяльності, розвиток ключових особистісних якостей, самореалізацію та розкриття творчого потенціалу здобувачів освіти.

У дослідженні належно розглянуто питання науково-методичного супроводу підготовки майбутніх фахівців з урахуванням формування основних видів професійних компетенцій. Обґрунтовано доцільність упровадження інноваційних методів і форм навчання та виховання, інтерактивних педагогічних технологій, новітніх засобів діагностики та оцінювання результатів навчальної діяльності, що підвищує ефективність професійної підготовки та відповідає сучасним вимогам до якості освіти. Таким чином, зміст дисертації свідчить про глибоку наукову зрілість здобувача і його здатність до комплексного вирішення актуальних педагогічних проблем.

Ознайомлення зі змістом роботи дозволяє дійти висновку про те, що мету роботи досягнуто, завдання, які цілком розкривають її зміст, виконано у повному обсязі. Цьому сприяли, зокрема, точність постановки завдань, коректність використання методів для їх виконання, логічна послідовність проведеного дослідження, чіткість викладу матеріалу.

4. Новизна наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації

Проведений аналіз змісту роботи та публікацій Ян Хунхао дає підстави стверджувати, що запропоновані розробки мають наукову новизну та засвідчують особистий внесок здобувача у розвиток теоретичних і методичних положень і рекомендацій з питань професійної підготовки майбутніх учителів каліграфії у коледжах КНР.

Зміст дисертації послідовно розкриває обрану тему.

У першому та другому розділах дисертації викладено вирішення таких завдань:

дослідити теоретичні засади професійної підготовки майбутніх учителів каліграфії, з'ясувати сутність і структуру поняття «професійна компетентність», конкретизувати зміст цього поняття щодо професійної підготовки майбутніх учителів китайської каліграфії.

обґрунтувати та розробити методику професійної підготовки майбутніх вчителів китайської каліграфії

Вирішення зазначених завдань відрізняється науковою новизною.

По-перше, у дисертації теоретично обґрунтовано, змістовно розроблено та експериментально апробовано методику формування професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії в коледжах КНР. Вона створена з урахуванням сучасних наукових напрацювань у галузі професійної педагогічної освіти та передбачає комплексне забезпечення освітнього процесу відповідними умовами й зовнішніми чинниками, які впливають на активізацію навчальної та позанавчальної діяльності студентів. Ці чинники трансформуються у внутрішні стимули, що сприяють розвитку необхідних особистісних якостей, формуванню здатності до самореалізації, саморозвитку, а також розкриттю творчого потенціалу майбутніх педагогів.

Окрему увагу в методиці приділено коригуванню навчальних планів і програм з орієнтацією на основні компоненти професійної компетентності вчителя китайської каліграфії, а також розробці науково-методичного забезпечення професійної підготовки з урахуванням ключових компетентнісних характеристик. У роботі обґрунтовано необхідність впровадження інноваційних методів і форм навчання та виховання, інтерактивних педагогічних технологій, новітніх засобів оцінювання результатів навчання та сучасних форм контролю, що, у поєднанні з цілісним педагогічним супроводом розвитку особистості студента, забезпечує високу якість професійної підготовки майбутніх учителів каліграфії.

По-друге, у дисертаційному дослідженні уточнено понятійно-категоріальний апарат теорії професійної підготовки педагогічних кадрів, що є важливим науковим внеском у розвиток галузі. Зокрема, вперше конкретизовано визначення ключових понять у контексті підготовки майбутніх учителів китайської каліграфії. Поняття «професійна підготовка» розглянуто як цілісний процес формування педагогічних і спеціальних знань, професійних умінь і навичок, розвитку художніх, культурних та особистісних якостей, що

забезпечують здатність майбутнього фахівця ефективно виконувати специфічні завдання навчально-виховного процесу у сфері каліграфічної освіти.

Також науково обґрунтовано та деталізовано зміст поняття «професійна компетентність майбутніх учителів китайської каліграфії» як інтегрованої професійно-особистісної характеристики, яка передбачає практичну готовність до здійснення естетично орієнтованої педагогічної діяльності з навчання каліграфії. Ця готовність базується на синтезі психолого-педагогічних здібностей, спеціальних фахових умінь, знань і досвіду. У межах дослідження детально проаналізовано структуру процесу формування професійної компетентності, що включає відповідні етапи, компоненти й чинники, що впливають на її розвиток у майбутніх педагогів.

Окрім того, у дослідженні науково обґрунтовано та охарактеризовано показники кожного з означених критеріїв, а також визначено рівні сформованості професійної компетентності – продуктивний, репродуктивний і фрагментарний, що забезпечує діагностичну основу для оцінювання результатів професійної підготовки майбутніх учителів каліграфії та дозволяє здійснювати ефективне коригування освітнього процесу.

Результати опубліковано у одноосібних статтях фахових наукових виданнях категорії В, що входять до наукометричної бази даних Index Copernicus, статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus та у закордонних виданнях:

1. Yang Honghao. *Educational programs for Chinese calligraphy teachers as a component of quality education in Chinese Universities (on the example of Shanxi Institute of applied sciences and technology)*. Проблеми інженерно-педагогічної освіти. 2021. № 73. С. 145-157.

URL: <https://jped.uipa.edu.ua/index.php/JPED/article/view/467/386>

DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2021-73-145-157>

2. Ян Хунхао. Системний підхід як основа формування професійної компетентності майбутніх учителів каліграфії в Китаї. Інноваційна педагогіка. 2023. Вип. 62. Том 2. С.118-122.

URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_2/22.pdf

DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/62.2.22>

3. Ян Х. Система оцінки результативності методики формування професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній

школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 95. С. 71-77.

URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/95/15.pdf>

DOI: <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2024.95.13>

4. Ян Хунхао, Інноваційні методи формування професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії. Вісник науки та освіти. 2024. № 7(25). С. 1179-1192.

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/13715/13781>

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7\(25\)-1179-1192](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7(25)-1179-1192)

Yang Honghao. The impact of using modern methods and forms of teaching future calligraphy teachers on the effectiveness of the educational process. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2024. № 5 (65). С. 32-39.

URL: <https://kelmczasopisma.com/ua/viewpdf/12305>

DOI: DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.5.6>

7. Yang Honghao. Curriculum settings in Chinese high calligraphy education. *Edukácia vo vysokoškolskom prostredí: Zborník vedeckých recenzovaných prác s medzinárodnou účasťou. Technická univerzita v Košiciach. (Košice, Slovensko). 2022. P. 121-125.*

URL: https://arl4.library.sk/arl-spu/en/detail/?&idx=spu_us_epca*163331

У третьому розділі дисертації викладене вирішення таких завдань:

уточнити критерії, показники й охарактеризувати рівні сформованості професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії.

здійснити експериментальну перевірку ефективності реалізації запропонованої методики в освітньому процесі коледжів КНР.

Виконання цих завдань включає такі пункти наукової новизни.

У дисертації обґрунтовано та виокремлено систему критеріїв оцінювання рівня сформованості професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії. Зокрема, визначено мотиваційно-ціннісний критерій, який охоплює рівень сформованості професійної мотивації, ціннісних орієнтацій на педагогічну діяльність і розвиток особистісно значущих якостей; знаннєвий критерій, що відображає наявність теоретичних знань, необхідних для здійснення фахової діяльності, а також здатність до роботи з інформацією; та праксіологічно-рефлексивний критерій, який характеризує ефективність застосування здобутих знань на практиці, сформованість комунікативних навичок і вмінь до професійної рефлексії (С. 194-217).

Описано організацію та загальну ситуацію експериментального дослідження, всебічно розкрито організаційно-процесуальні аспекти проведення педагогічного експерименту, що включав констатувальний, формувальний і контрольний етапи. Детально висвітлено зміст і послідовність здійснення експериментального дослідження, спрямованого на перевірку ефективності запропонованої методики формування професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії у закладах фахової передвищої освіти КНР. Представлено кількісні результати реалізації методики, а також проведено аналіз отриманих емпіричних даних.

Особливу увагу приділено результатам анкетування студентів і викладачів, яке мало на меті виявити вихідний стан професійної підготовки, рівень обізнаності з поняттями «професійна компетентність учителя каліграфії» та «педагогічна майстерність», ставлення до професії та освітнього процесу. За результатами анкетування, більшість викладачів продемонстрували усвідомлення значущості професійної компетентності майбутніх учителів каліграфії, підтримку студентів у їхньому професійному становленні та готовність до впровадження педагогічних інновацій. Водночас студенти, попри загальне розуміння цінності педагогічної складової професійної підготовки, виявили обмежене уявлення про змістові характеристики професійної компетентності та шляхи її формування.

Проведене пілотне дослідження підтвердило актуальність проблематики формування професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії та продемонструвало її значущість як для здобувачів освіти, так і для викладачів фахових дисциплін. У цьому контексті автором було розроблено систему оцінювання рівня сформованості професійної компетентності, побудовану на основі чітко визначених критеріїв — мотиваційно-ціннісного, знанневого та праксіологічно-рефлексивного. Для кожного з критеріїв подано відповідні показники та визначено три рівні сформованості компетентності: продуктивний (високий), репродуктивний (середній) та фрагментарний (низький). Кожен рівень має змістове наповнення, що дозволяє об'єктивно здійснювати моніторинг і діагностику результатів професійної підготовки.

Окрему увагу приділено характеристиці діагностичних методик, застосованих для вивчення рівня сформованості професійної компетентності, що у своїй сукупності забезпечили достовірність і об'єктивність емпіричних даних.

Проведена у розділі систематизація, узагальнення результатів експерименту, аналіз діагностичних вимірювань, а також статистична обробка

емпіричних даних підтверджують статистично значущу ефективність запропонованої автором методики формування професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії (С. 217-238).

Результати опубліковано в працях апробаційного характеру, статтях у інших наукових виданнях, статтях у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus:

1. Ян Хунхао *Особливості професійної підготовки майбутніх учителів у КНР. Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів: збірник наукових статей за матеріалами XVIII Міжнародної науково-практичної конференції (19 жовтня 2023 р.).* – Харків: ХНАДУ, 2023. С. 218-222.

URL: https://tfc.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-TFC/Мовної_підготовки/ЗБІРНИК_конф._ХНАДУ._19.10.2023_.pdf

2. Ян Хунхао. *Особливості освітньо-професійних програм фахової підготовки бакалаврів-майбутніх учителів каліграфії у коледжах КНР. Proceedings of The 2nd International Scientific Conference «Sustainable development strategy: global trends, national experience and new goals», and dedicated to the 100th anniversary of the National Leader of the Azerbaijani people Heydar Aliyev. Vol. II Mingachevir, 8-9 December 2023. P. 629-632.*

URL: https://mdu.edu.az/wp-content/uploads/2024/03/Bey_konf_cild_2_11.03.2024.pdf

3. 10. Ян Хунхао. *Мета професійного розвитку майбутніх вчителів каліграфії у КНР. Наукова ініціатива іноземних студентів та аспірантів у світі інтеграції освіти і науки України у міжнародний освітній простір: збірник наукових статей за матеріалами XI Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (15 лютого 2024 р.).* – Харків : ХНАДУ, 2024. С. 99-104.

URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/20132>

4. Ян Хунхао. *Розробка цілей формування професійної компетентності майбутніх учителів каліграфії як основа для змістовного наповнення їх підготовки. Education via Distance Learning and other Pedagogical Challenges: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference, September 9-10, 2024. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, P. 158-161.*

URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2024/09/Conference-Proceedings-September-9-10-2024-1.pdf>

5. Yang Honghao. *The current situation of calligraphy education in Chinese universities. Global Scientific Innovations: From Idea to Implementation:*

Proceedings of III International Scientific and Practical Conference (23-25 September 2024). Chernivtsi, Ukraine, 2024. P. 30-34.

URL: <https://eesf.report/wp-content/uploads/2024/10/23-25.09.24-global-scientific-innovations-from-idea-to-implementation.pdf>

6. Ян Хунхао. Результати дослідження особливостей професійної підготовки майбутніх учителів китайської каліграфії. Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів у закладах вищої освіти : зб. наук. ст. за матеріалами XIX Міжнар. наук.-практ. конф. (17 жовтня 2024 р.). – Харків : ХНАДУ, 2024. С. 206-211.

URL: https://tfc.khadi.kharkov.ua/fileadmin/FTFC/%D0%9C%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B8/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84._%D0%A5%D0%9D%D0%90%D0%94%D0%A3-2024_.pdf

5. Теоретична цінність і практична значущість наукових результатів.

Теоретична значущість результатів, отриманих у дисертаційному дослідженні, полягає в обґрунтуванні та розкритті концептуальних засад професійної підготовки майбутніх учителів китайської каліграфії у коледжах КНР на основі всебічного аналізу сучасного стану проблеми в науковій літературі. Дисертантом уточнено й конкретизовано зміст ключових понять дослідження. Зокрема, поняття «*професійна підготовка майбутніх учителів китайської каліграфії*» визначено як цілісний процес формування професійних і педагогічних знань і вмінь, розвитку художньо-естетичних і культурних здібностей, особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання функцій у навчально-виховному процесі. Поняття «*професійна компетентність майбутніх учителів китайської каліграфії*» розглянуто як інтегровану професійно-особистісну характеристику, що охоплює готовність до реалізації естетично-педагогічної діяльності, сформовану на основі поєднання психолого-педагогічних та спеціальних здібностей, знань, навичок, досвіду та ціннісних орієнтацій. Ці теоретичні положення суттєво доповнюють наукові уявлення про специфіку підготовки педагогічних кадрів у сфері каліграфічної освіти.

Практична значущість отриманих у дисертаційному дослідженні результатів полягає у впровадженні авторської методики формування професійної компетентності майбутніх учителів китайської каліграфії в

освітній процес коледжів КНР. Запропонована методика стала основою для методичного супроводу професійної підготовки здобувачів освіти, сприяла модернізації змісту освітньо-професійних програм, зокрема компонентів педагогічної підготовки, включаючи організацію та зміст педагогічної практики. Крім того, здійснено відбір, адаптацію та експериментальну апробацію пакета діагностичних інструментів, призначених для оцінювання рівня сформованості професійної компетентності майбутніх учителів каліграфії. Отримані результати можуть бути використані в подальшій розробці навчально-методичного забезпечення фахової підготовки в закладах передвищої педагогічної освіти.

Основні положення й результати дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу. Також результати дослідження репрезентовано в доповідях і повідомленнях на міжнародних науково-практичних конференціях: «Sociálna práca v súčasnej spoločnosti» (Spišské Podhradie, Slovensko, 29 november 2022), «Educational and scientific activity in a new time: realities and challenges» (Mingachevir, Azerbaijan, 16-17 December 2022), «Наукова ініціатива іноземних студентів та аспірантів у світі інтеграції освіти і науки України у міжнародний освітній простір» (м. Харків, 02 березня 2023 р.), «Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів» (м. Харків, 19 жовтня 2023 р.), «Education via Distance Learning and other Pedagogical Challenges» (Dnipro, Ukraine, 9-10 September 2024), «Global Scientific Innovations: From Idea to Implementation» (Chernivtsi, Ukraine, 23-25 September 2024) та ін.

6. Повнота викладення наукових результатів дисертації в опублікованих працях.

Ключові положення та наукові результати дисертаційної роботи були опубліковані 13 наукових працях (з яких 11 одноосібних), із них: 4 – статті в вітчизняних фахових наукових виданнях, 2 – статті в міжнародних наукових виданнях, 6 – матеріали наукових конференцій, 1 – розділ монографії, яка проіндексована в наукометричній базі Scopus.

В опублікованих працях здобувача повністю відображені сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їх наукова новизна, що відповідає вимогам п. 8 і 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. На підставі

цього опублікування й апробацію результатів дисертаційної роботи Ян Хунхао слід вважати достатньою.

7. Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Структура дисертаційної роботи Ян Хунхао відповідає загальноприйнятим вимогам до наукових досліджень та містить анотацію, вступ, три змістовні розділи, висновки, список використаних джерел і додатки. У додатках представлено копії документів, що підтверджують практичне впровадження результатів дослідження в освітній процес. Загальний обсяг основного тексту дисертації становить 9 авторських аркушів, що повністю відповідає вимогам, встановленим чинним нормативно-правовим актом — Наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.2017 № 40 (із змінами від 31.05.2019 р.). Робота виконана у відповідності до вимог академічної доброчесності, викладена у науковому стилі, відзначається внутрішньою логічною послідовністю, чіткою структурою та відповідністю між метою, завданнями, змістом та отриманими результатами.

8. Академічна доброчесність.

При детальному розгляді дисертаційної роботи Ян Хунхао не виявлено порушення академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фальсифікації та фабрикації).

9. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Оцінюючи в цілому позитивно дисертаційну роботу Ян Хунхао вважаю за доцільне звернути увагу на окремі дискусійні положення.

1. У підрозділі 1.1 обґрунтовано професійну підготовку майбутніх учителів каліграфії як педагогічну проблему, однак слід зазначити, що понятійно-термінологічний апарат представлено дещо узагальнено. Зокрема, поняття «професійна підготовка» та «професійна компетентність» уживаються без належного розмежування, попри відмінності у їхньому змістовому наповненні. З огляду на це, доцільно чітко окреслити дефініції ключових термінів на початку розділу із посиланням на сучасні дослідження вітчизняних, китайських та міжнародних науковців у галузі педагогіки.

2. У таблиці на с. 100 наведено перелік закладів вищої освіти, однак не подано обґрунтування вибору саме цих ЗВО для аналізу. Рекомендується розширити пояснення, чому ці навчальні заклади були включені до

дослідження у контексті підготовки майбутніх учителів каліграфії — наприклад, чи мають вони особливі навчальні програми, традиції, інституційну підтримку тощо.

3. У тій же таблиці (с. 100) варто було б уточнити, чи зазначені навчальні цілі є загальними для освітнього процесу, чи ж вони сформульовані саме у відповідності до предмета дослідження — тобто професійної підготовки майбутніх учителів у сфері каліграфії. Така конкретизація дозволить краще оцінити релевантність представлених даних щодо теми дисертації.

4. У підрозділі 2.3 проаналізовано методи, форми і засоби формування професійної компетентності, проте потребує уточнення спектр інноваційних підходів, актуальних в умовах цифрової трансформації освіти. Зокрема, доцільно конкретизувати роль цифрових засобів навчання в оволодінні каліграфічним мистецтвом, а також охарактеризувати шляхи адаптації традиційних художньо-педагогічних методик до умов міжкультурного діалогу та новітніх освітніх технологій.

5. У підрозділі 3.3 представлено результати експериментального дослідження, однак аналіз динаміки змін у рівнях професійної компетентності майбутніх учителів каліграфії виглядає недостатньо глибоким. Важливо розширити інтерпретацію отриманих результатів не лише на рівні кількісних показників, але й у контексті якісного педагогічного аналізу. Крім того, доцільно чітко виокремити й описати педагогічні умови, які забезпечили позитивну динаміку у формуванні професійної компетентності.

Висловлені зауваження і зазначені недоліки мають переважно дискусійний характер, стосуються окремих аспектів оформлення та структурування матеріалу, а також уточнення методологічних підходів. Вони не знижують наукової цінності дослідження та не впливають на його загальну логіку, змістову наповненість і якість виконання. Загалом, робота демонструє належний рівень наукової зрілості, системності та обґрунтованості, що дозволяє зробити позитивний висновок щодо її відповідності вимогам, які висуваються до науково-кваліфікаційних робіт.

10. Загальна оцінка роботи, її відповідність встановленим вимогам.

Дисертація Ян Хунхао «Професійна підготовка майбутніх учителів каліграфії у коледжах КНР» виконана на достатньо високому науковому рівні, є завершеною кваліфікаційною науковою працею, містить теоретичні положення, методичні підходи і практичні рекомендації, які у сукупності дозволяють здійснити професійну підготовку майбутніх учителів каліграфії у коледжах КНР.

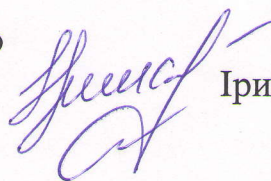
Наукові статті та інші публікації Ян Хунхао відображають положення отриманої ним наукової новизни. Основні результати дослідження доповідались та схвалені під час науково-практичних конференцій різного рівня та впроваджені у практику закладів вищої освіти. Наведені у відгуку дискусійні положення та зауваження не мають принципового характеру і не впливають на загальну високу оцінку дисертації.

Дисертація Ян Хунхао за змістом відповідає спеціальності 011 – освітні, педагогічні науки, за якістю теоретичних та методичних розробок відповідає рівню дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Тема дисертаційної роботи є актуальною і необхідним чином розкрита. Мета роботи досягнута, а її результати містять наукову новизну, мають теоретичну та практичну цінність, що підтверджується впровадженням результатів у діяльність закладів вищої освіти Китайської Народної Республіки згідно з довідками, представленими у додатках до дисертації.

Дисертація Ян Хунхао «Професійна підготовка майбутніх учителів каліграфії у коледжах КНР» за своїм змістом відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ №44 від 12.01.2022 р., а її автор – Ян Хунхао – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця,

Ірина ГОНТАРЕНКО

Підпис засвідчую:

Вчений секретар ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Оксана ПИСАРЧУК